

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDNING

för

KONST, SLÖJD OCH HUSHÅLLNING.

N:o 29 } Tryckt hos G. LÖWEN. Göteborg. { 1824.
18 Juli.

Hieroglyf.

Detta ord är sammansatt af tvenne Grekiska: hieros helig och glypho jag graverar. Det betecknar ett slags skrift i hvilken man, för brist på alfabetiska eller syllabiska karakterer, betjenar sig af sjelfva bilderna af de saker, som man ville framställa. Denna skrift kallas den heliga, emedan Presterna i Egypten bibehöllo den, äfven sedan de syllabiska karaktererna hade blifvit påfunne. Den uppkom likväl mera af nödvändigheten än af begäret att hemlighetsfullt uttycka sig. Man målade, man graverade sina ideer i stenar och trä, därför att man ej förstod konsten att skriva dem. Presterna förtoro länge att bruka denna enigmatiska skrift, för att ensamt blifva forvarare af vettenskapens hemlighet, och detta bidrog ej litet att öka deras stora anseende. Efterhand invecklade de den ännu mera, och afveko från det mera fattliga och lätta, som den i början hade. Man inser lätt, att de gjorde sådant för att ännu mera uteslutande tillägna sig qvintessensen af allt menskligt vetande.

Chineserne, Indianerne, Egyptierne, Hetrurierne, Schyterne och Mexikanerne hade hvar för sig sina hieroglyfer, och brukade dem till dess de af bokstafsskriften utträngdes. Att denna, åtminstone i Egypten, hade varit förut känd, men efterhand kommit aldeles ur bruk, är en upptäckt af sed-

nare tiders lärde. Ameillon, Villoison och Åkerblad hafva derom utgifvit ganska upplysande afhandlingar.

De många hjeroglyfiska afteckningar, som hemfördes till Frankrike af de Lärde med Bonapartiiska expeditionen till Egypten, väckte å nyo ifvern att söka en allmän Naf till desammas uttolkning. Man har funnit, att solen symboliskt betecknar åran och den skapande kraften; lejonet karakteriserar hjeltemodet; hunden troheten; ormen, som biter sin stjert och utgör en ring, odödligheten o. s. v., men det mesta torde ånnu länge förblifva i dess urgammela mörker.

Hermes — Hermathens.

Hermes (Hermæ) kallade man de arbeten af fyrkantiga stenar, som voro så sammansatte, att de från basis uppgingo förminskningsvis och på toppen slutades med ett hufvud af Hermes (Mercurius). När Konstnären på en sådan stöd, hvilken vanligen kallas slida, ställde 2:ne från hvarandra vända hufvuden, eller Merkurs och Minervas, benämndes den Hermathene, emedan Grekerna med namnet Athene utmärkte Vishetsgudinnan. Sådana stoder uppställdes förnämligast i lärosalarna och biblioteken, der man alltid förmodade Merkurs och Minervas närvaro.

Att göra sådan Purperemalj, som finnes på Mo-saikmålningarna i S:t Petri kyrka i Rom.

Tag svafvel, salpetter, vitriol, antimonium, och tennoxid, 1 ℔ af hvardera, samt mōnja eller blyoxid 60 ℔. Blanda alls tillsamman i en degel och smält det i en ugn. När det kallnat, rentvättas det väl, så att alla saltpartiklar försvinna. Derefter

omsmdltes, det under tillblandning af 19 uns fin Engelsk koppar i små plåtar, eller så kallad rose copper, $\frac{1}{2}$ uns preparerad blåsten, $1\frac{1}{2}$ uns crocus martis, tillredd med svafvel, 3 uns raffinerad borax, och ett 1 % af en komposition af guld, silfver, och merkur. När allt detta blifvit väl hopblandadt, omröres det flitigt med en fin kopparstång, medan elden minskas efterhand så att metallen ej vidbrännes. Sedan slås massan i deglar och ställes i en reverberugn för 24 timmas tid. Denna komposition kan äfven begagnas till frambringande af andra färger; man förändrar sådant fall endast färgämnet. Den har i det närmaste utseende af verklig sten, och visar i brottet ett glasagtigt gry.

Ny Emalj för porcellän.

Smält tillsamman 27 delar pulveriseradt fältspat, 18 delar borax, 4 delar sand, och pottaska, salpetter och krukmakarelera, 3 delar af hvardera. Lågg så till 3 delar mycket fint pulveriserad borax. — Denna emalj har blifvit försökt af Konstsdllskapet i London och befunnits äga företräde framför alla hittills kända.

Den pålågges ldt och jemt, och låter sprida sig utan att göra blåddror eller pösningar. Den låter till och med de finaste drag i teckningen framlysa, och betäcker så väl och lätt, att målningen ej det ringaste deraf lider. Den införlifvar sig omärkligt med de delikataste färger, och höjer deras naturliga glans.

Att rengöra och uppsatsa Guldgaloner.

Man doppar en mjuk boyte i mycket fint stött bergalun, och polerar galonerna dermed tills de återfå samma glans, som då de vore nya.

Att hålla galna hundar ifrån sig.

Då man antager för gifvet, att galenskapen yttret sig genom ridsela för vatten, är äfven gifvet, att vatten skall hortakrämma kreaturet, Om

men därför bär på sig en liten flaska med vatten och ur den håller någon del, när en galen hund nalkas för att bitas, skall han genast vända tillbaka. Falla några droppar på honom, får han konvulsioner, hvarunder han ofta aflider. — Men då det är beovärligt att alltid bira detta medel hos sig, vill man uppgifva ett vigare och lika sikert. När en galen hund träffas, hvittar man emot honom med en böjlig käpp eller ett spö. Det hväsande ljud, som dessas svängning förorsakar, besvärar så hunden, som är högst sensibel för minsta lufttryckning, att han faller i vanmagt och kan ingen skada göra.

Att tillreda Elefantmjölk.

Tag: Benzoe 9 uns — Spiritus vini $1\frac{1}{2}$ kvarter — Kokhett vatten $3\frac{1}{2}$ kvarter. Blanda tillsamman och sila det sedan det kallnat, samt tillägg då $1\frac{1}{2}$ % socker.

Att tillreda Anisette de Bordeaux.

Till denne välmakliga Likör tages: Socker 9 uns och anisolja 6 droppar. Dessa rivvas tillsamman, och undertiden tillhållas 3 kvarter spiritsvimi och 6 ditto vatten. Sedan filtreras.

Att borttaga Bläckfläckar.

Det säckade stället blötes genast med citronsya eller vinättika, snart bestrykes med fint tvål, uttvättas väl och sköljes.

Att göra Handskar rena utan vata.

Lägg handskarna på ett rent bräde; blanda tillsamman torr valklera och stöter alun, och ingnid dem på båda sidor med en vanlig stryf klädesborste tills alltsamman blifvit afborstadt igen. Beströ dem sedan med torr kli och hvitlim, och gnugga dem väl. Om de ej varit allt för smutsiga och besvärade af fetfläckar, bli de nu rena; men är förhållandet sådant, bär man först aftrifva det flottiga med inkromet af varmt hvetebröd, och sedan gnida dem med en i valklera eller stöter alun indoppad ylleklut. Fördelen af detta rengöringssätt utan vatten är gifven; ty vattnet gör handskarna skrynklige och kopenörpte.